

TORONTÁL

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgöncim: Torontál, Veliki Beeskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre . 180 D Negyedévre . 45 D Félévre . 90 D Havonta . . . 15 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délben	Ára: 75 para

Merénylet a bolgár miniszterelnök ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Beograd, febr. 2.

Szófiából érkező jelentések szerint Sztambulinszki bolgár miniszterelnök ellen tegnap merényletet követtek el. A miniszterelnökre a szobránjából kijövet négy fiatalember rátámadt. Sztambulinszki autójába menekült. A támadók egyike ekkor bombát dobott a gépkocsiba. A söfför meghalt, a miniszterelnök titkára pedig súlyosan megsebesült. Sztambulinszkit csodálatosképpen nem érintette a robbanás. A nyomozás nagy apparátussal megindult.

Készülnek a paktumok.

Beogradi tudósítónk jelentése.

Beograd, febr. 2.

A szerémségből érkező hírek szerint Benin Szteván falusi párti képviselő és a Protity-áramlat egyik vezetője, Ivanity Momcsilo között tárgyalások folynak. A tárgyalások állítólag kooperálást céloznak. A szerémségi kerületben megegyezés esetén Benin volna a listavezető.

A kulturegyesület továbbképző tanfolyamának első előadása február hó 5-én este fél hét órakor lesz a r. kath. hitközség nagytermében. Ez alkalommal dr. Farkas Gejza kezdi meg a társadalom történetéről szóló előadás-sorozatát. A kulturegyesület vezetősége a tanfolyam rendes hallgatóin kívül érdeklődőket szívesen lát.

A velikibeeskereki Jótékony Nőegylet a napokban tartotta ezidei első választmányi ülését Vinczelidij Ernőné elnöklete alatt. Az ülésen megjelentek dr. Perisics Zoltánné alelnök, Bencze Miksáné, Beno Mihályné, Czikajló Lászlóné, Haidegger Ödönné, özv. dr. Mangold Samuné, dr. Mara Jenőné, Popovics Péci Szilárdné, dr. Várady Imréné és Wehner Györgyné választmányi tagok. Az egyleti ügyek letárgyalása után elhatározta a választmány, hogy a tavasz folyamán egy nagyszabású jótékonyestélyt rendez.

A radikálisok szkopljei nagygyűlése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 2.

Tegnap délután tartotta meg a radikális-párt szkopljei nagygyűlését, amelyen Pasity Nikola miniszterelnök és több miniszter részt vett. A gyűlés óriási érdeklődés mellett folyt le.

Az első felszólaló Pasity Nikola miniszterelnök volt, aki terjedelmes beszédet intézett az egybegyűlt tömeghez. Szerbia multjáról beszélt és ismertette azt a nagy munkát, amit akkoriban a radikális-párt véghezvitt. Majd ismertette Szerbia jelenlegi berendezkedését és a horvátokhoz, szlovénekhez való viszonyát. Hangoztatta, hogy erősen bizik abban, hogy a nép többsége az államegység mellett van. A nép fogja március hó 18-án eldönteni — mondotta — hogy az állam egységes legyen, vagy részekre bomoljon. Beszédét lelkesen megtapsolta a közönség és sokáig eljeneztek pártbívei. Utána több szonok beszélt, köztük Jankovity Velizár is, aki a politikai helyzetet ismertette, kitérve a választási kampányra. Este nagyszabású bankett volt a miniszterek tiszteletére.

A Protity-frakció iránt — a két

nappal eze előtt lezajlott beogradi konferencia óta — nagy érdeklődés nyilvánul meg Politikai körökben feszült figyelemmel varják, milyen fejleményeket hoz a közeledési kísérlet. Egyesek tudni vélik, hogy a radikális-párt főbizottsága azon a véleményen van, hogy határozott állást kell elfoglalni Protitytal szemben. A „Novosti” mai számában feltűnést keltő cikket közöl, amelyben azt kívánja, hogy a hivatalos párt szakítson meg minden érintkezést Protityékkal és indítsanak kiméletlen harcot ellenük. Jól értesült körökben beszélik, hogy a Vajdaságban nem lehet szó kibékülésről és együttműködésről még akkor sem, ha a két árnyalat között megegyezés létesülne. A szerbiai radikálisok — hír szerint — nem idegenkednek teljesen Protity Stoján partjától.

Dalmáciában most kezdődik csak voltaképpen a választási harc. Dr. Szmodaka, a horvát egyesülés partjának vezére tegnap népgyűlést tartott Splitben. Ugyanancsak gyűlést hívott össze dr. Trumbity is, a nacionalisták azonban megakadályozták annak megtartását.

Takarékoskodk az egészségügyi miniszterium.

A körorvosok pótlékalt a községek fizetik

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 3.

A községi és járási körorvosok, mint rendes állami tisztviselők, ezideig ez államtól kaptak fizetésüket. A nagyfoku takarékosági laz, mely most a legfelsőbb hatóságokat elfogta, a novisadi postaigazgatóság már ismertetett határozata után, az egészségügyi miniszteriumot is az évtizedes rendszer megváltoztatására vezette. Legutóbbi lapszámunkban közöltük ugyanis a novisadi direkcio döntését, amelyben gyenge budgetjére való hivatkozással a községek terhére írja a postahivatalok eitarását, vagy legalább is hatha-

tós támogatását. Most az egészségügyi miniszterium lepett meg bennünket hasonló celu határozatával, mely jelentékeny összeggel terheli meg a községek költségvetését.

A rendelet szerint az állam csak törzsfizetést ad a községi és járási orvosoknak, ami számokban kifejezve annyit jelent, hogy a miniszterium az orvosok részére csak kétezer dinárt folyósít évenként, a mellékdíjazások kifizetését pedig, amelyek lényegesen magasabbak a törzsfizetésnél, a községekre hárítja. A mellékdíjazások alatt értendők a drágasági, személyi és családi pótlékok, amelyeknek összege minimálisan napi ötvennégy dinár.

Az új rendnek megfelelően a községek a szükséges előirányzatot felvették költségvetésükbe.

A szociáldemokrata-párt kiáltványa.

Magyar nyelvű felhívást bocsájtanak ki.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 3

A szociáldemokrata párt szerb nyelvű kiáltványa a napokban jelent meg. A vezetőség a közeljövőben magyar és német nyelven szerkesztett felhívást bocsáj ki, amely a párt gyakorlati programját ismerteti.

Az általános politikai követelések rovatában elmondja, hogy egységes államra törekszik egy kamarás törvényhozó testülettel és parlamentáris kormányval. A kormány köztársasági jellegű legyen. Az állam szervezete feltétlen községi, járási és kerületi önkormányzatokon alapuljon.

Általános, egyenlő, arányos és közvetlen, titkos választási jog valamennyi választásnál (állami, kerületi, járási, községi). Szavazati joggal bírjon mindazon férfi és nő, aki betöltötte 20-ik életévét. A választások azokon a napokon tartassanak meg, amelyen a törvény szerint munkaszünet van.

A nemzeti kisebbségek védelme.

Az adók évi jóváhagyása.

A militarizmus megszüntetése.

A katonaság teljesen demokratikus alapon és demokratikus szellemben való megszervezése. A nép kioktatása a szabadság és népjogok megvédésére. A nép határozzon háboru és béke felett. Nemzetközi vitás ügyekben választott nemzetközi bíróság döntsön.

Szabad véleménynyilvánítás. Szervezkedések, gyűlések, értekezletek és a sajtó szabadsága.

Munkásvédelmi és biztosítási követelések cím alatt elmondja, hogy a bér munkások napi munkaideje nyolc óránál hosszabb nem lehet, nehezebb munkát végző munkásoknál még ennél is rövidebb. A tizen-négy éven aluli gyermeket a gazdasági munkából kizárják. Nők és husz éven aluli ifjak éjjel nem foglalkoztathatók.

Valamennyi bér munkásnak negyvennégy óráig egyhuzamban tartó munkaszünetének biztosítása.

Munkáskamarák, munkabörzék, iparfelügyelőségek reorganizálása. Munkáskoalició és sztrájkjog biztosítása.

A közkiadások fedezése e vagyoni és jövedelmi adó rovassék ki. Min-

TÖZSDE

Február 2.

Beograd. (Zárlat.) London 502, Páris 640, Newyork 107, Genf 2036, Milano 50755, Prága 310, Berlin 022,

Wien 01505, Bukarest 4350, Budapest 410.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 0013750, Hollandia 209, Newyork 53375, London 2487, Páris 3180, Milano 2535, Prága 152250, Budapest 02025, Beograd 505, Bukarest 230, Varsó 0013750, Wien 0007450, bélyegzt 00075.

den közvetett adó (fogyasztás, vám stb.) beszüntetendő.

Az agrárreform gyors és teljes keresztülvitele

Végül a háborus árak védelme és neveltetése, a népegészség megvédése.

A magyar nyelvű kiáltványt értesülésünk szerint február 11-én bocsájtják ki.

Rekordot járt a hus ára.

Mi a drágulás oka.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, febr. 4.

A hus áraban legutóbb váratlanul nagy változás állott be, mely kissé kellemetlenül hatott a fogyasztóközönségre. Talán mondanunk sem kell, hogy újabb áremelkedésről van szó. A legutóbbi hetipiaci napon még a rendes, stabilnak mondható piaci áron vették a húst, míg tegnapra már az új árfolyamot követelték a vásárlók.

A legújabb ármegállapításban a sertéshus huszonkét dinár, a borjúhús tizenhét-huszonkét dinár, a marhahús tizenkét-tizenhárom dinár, a zsír harmincöt dinár és a füstölt szalonna 35 dinár. Sertés élősúlyban huszonkét és fél dinár. A jelenlegi árak minden eddigit felülmúlnak és bámulatos ugrással rekordot javítanak.

Érdeklődünk aziránt, hogy mi a hirtelen áremelkedés oka. A felvilágosítás szerint a drágulás legfőbb oka abban rejlik, hogy Magyarország február elsejével megszüntette a sertéskivitel s ilyenformán elvesztette a jugoszláv sertés a legnagyobb konkurenciáját. A külföldi piacokon máris nagy érdeklődés nyilvánul meg a Jugoszláviából exportált sertés iránt, sőt már rengeteg kötés is történt. A szállítmányok főleg Ausztriába, Németországba és Csehszlovákiába szólnak, rengeteg küldeményt továbbítanak azonban Svájcba is, ami öröndetes jelenség. A másik fő oka a tengeri kiviteli vámtarifájának jelentékeny leszállítása, aminek elmaradhatatlan következménye a tengeri árának megdrágulása. Nagyan befolyásolja az árak kialakulását a nyakra-főre alakuló szalámigyárak, amelyek a szükségletnél nagyobb mennyiségű húst dolgoznak fel. Végül pedig hatással van az árakra az állatállomány csökkenése, ami ilyenkor február hónapban tapasztalható leginkább.

Képviselő jelölések a Bánságban.

A becskerekai járás és Becskerek demokrata jelöltje: Matity Misa dr.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, febr. 3.

A választási agitáció egyre hevesebben folyik a Bánságban. Egymásután tartják a pártgyűléseket, a jelölő értekezleteket, megbeszéléseket, amelyek mind arra irányulnak, hogy minél több hívőt szerezzenek pártjuknak s ezeknek szavazata alapján minél több képviselő jusson be a parlamentbe.

A Bánságban különösen élénk tevékenységet folytat Mihajlovity Szvetiszlav dr. volt országgyűlési képviselő, a hivatalos radikális párt jelöltje, aki legutóbb Torontált ordán járt. A tordaiak ünneplésen fogadták a kandidátust és bandériumtól körülvéve kísérték be a faluba. Mihajlovity Tordáról Tarasra utazott, ahol nagy népgyűlésen vett részt.

Novibecsejen a radikális párt járási jelöltjének megválasztása tegnap történt meg. A jelölőgyűlésen mind a hat járási község képviseltette magát s így a kandidálás az összes helységek bevonásával folyt le. A választás Mihajlovity Szvetiszlav dr.-ra esett, akit hat község hozzájárulásával egy ellenében jelöltek.

A törökkanizsai és kikindai járásban a jelölések kérdése még eldöntetlen. A kikindai járásban Csószity Milan tanító és Budisin Jócó földbirtokos, a kanizsai járásban pedig Sztankovity mérnök és Budisin földbirtokos áll egymással szemben.

Az előjelek után itélve, a Protity-

fakció Felsőbánságban külön listát állít fel.

Délbánságban, az alibunári járásban és Pancsevo városában tegnap ejtették meg a jelölést. Mindkét helyre Miloradovity pancsevoi földbirtokost választották.

A kovacsicai járásban a mai nap folyamán végzik a kandidálásokat.

A jelenlegi helyzet után itélve, valószínűnek látszik, hogy a vrsacbelacrkvai kerület radikális listavezetője Miladinovity volt postaügyi miniszter lesz.

A demokrata-pártnak a becskerekai járásban levő szervezetei szerdán délután, Becskerek városának helyi szervezete pedig csütörtök délelőtt tartotta jelölőgyűlését saját klubhelyiségében. A járás és Becskerek város demokrata jelöltjévé egyhangulag dr. Matity Misa kórházi igazgató-főorvost választották. Matity dr. helyettese Becskereken Bagyin Marinko földműves, a járásban pedig Becsejac Ljuba bejegyzési djuradji földműves.

A felsőbánsági demokrata-párt február 7-ére Becskerekre kerületi nagygyűlést hívott össze, amelyen valamennyi északbánsági község nagyszámú delegációval vesz részt. A jelölőgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A jelek után itélve, a demokrata-párt listavezetője a becskerek-kikindai körzetben Jaksity Milutin esperes-tanár lesz, akinek megválasztásával a párt egysége megóvatnék.

HIRES

Házasság. Steiner Emma és Bröder Ernő január hó 30-án házasságot kötöttek.

A jegyzők egyesületének közgyűlése. A választási mozgalommal kapcsolatban egyre nagyobb számban helyezik át, sőt véglegesen elbocsátják a falusi jegyzők nagy részét, akik aztán télviz idején családjaikkal együtt kényer nélkül maradnak. Ez ellen tiltakozandó, a torontal-temesi jegyzői egyesület közgyűlést hívott egybe február 8-ikára Becskerekre. Saját érdekében fontos, hogy ezen a közgyűlésen az egyesület tagjai minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Változások a jegyzői karban. Müller Ottó begaszentgyörgyi jegyzőt állásától felmentették. — Pretz Hugó németeleméri jegyző áthelyezését a belügyminiszterium hatályon kívül helyezte. — Jovanovity Szvetozár az écska-lukácsfalvai körjegyzőségre kinevezett jegyző nem kívánta elfoglalni hivatalát, helyébe Papity Zoran került.

Kinevezés. Novákovity Aleksander városi jegyzőt Begej Szveti Djuradji község jegyzőjévé nevezték ki. Novákovity a mai nap folyamán már át is veszi új hivatalát.

A műkedvelők február 3-iki álarcosbálja iránt olyan óriási érdeklődés nyilvánul meg, amely példátlan a becskerekai bálak történetében. A színház fényárban fog uszni, az izlésesen díszített és terített asztalok a földszinten és a páholyokban szinte díszletszerűen hatnak a nézőre. A szakra menő díszesnél-díszesebb öltözetes jelmez, konfetti, szerpentin-bombacsata felejthetetlen látvány lesz. Az estély kilenc órakor a jelmezesek együttes felvonulásával kezdődik. Ez idő alatt a második emeleten fuvózenekar játszik. Tánc alatt cigányzenekar van. A rendezőség hangsúlyozni kívánja, hogy a bál és a felvonulás pontosan 9 órakor kezdődik. A jelmezesek bejárata a színház hátsó bejáratánál, míg a nézőközönség és a nemjelmezesek a rendes színházi bejáraton jönnek a színházba. Személyjegyek nappal Mangoldnál, este a pénztárnál kaphatók, ugyancsak a pénztárnál lesz konfetti, szerpentin, stb. kapható.

Az álarcosbált a műkedvelők rendezik és nem az újságírók. Az újságíróbál a rövid farsangra való tekintettel elmarad az idei téli bálak sorából és a rendezőség elhatározása alapján majális formájában lesz az idén megtartva.

Megpróbálta már írógépét javításra Vadon Józsefnek átadni?

Kovács István dr. kitüntetése. Nagy örömmel regisztráljuk a Temesvárról jött jelentést, hogy Kovács István becskerekai plébánost, akit városszerte osztatlan szeretettel veszt körül, nagy kitüntetés érte. Glattfelder Gyula esanádi püspök ugyanis Kovács István dr. plébánost apáttá nevezte ki. Kovács István kitüntetése mindenféle osztatlan örömet keltett.

Rossz a gyógyszerárjegyzék címen megirtuk, hogy az egészségügyi miniszterium által a pénztárak részére összeállított árjegyzékek rosszak. Amint utólag közlik velünk, az árjegyzékek nem a pénztárak, hanem a nagyközönség részére készültek. A négy kikindai gyógyszerészt pedig, aki hatvanszázalékos kedvezményt ajánlott fel, ha a kikindai munkásbiztosítási tagok náluk szerzik be szükségletüket, az igazgatóság nem utasította vissza. Ebben az ügyben különben még még nem döntettek véglegesen.

Felhivas! A Vel. Becskereken tartozkodó baranyai és magyarországi politikai menekültek igazoltatásuk megbeszélése ügyében f. hó 5-én hétfőn este 8 órakor a Vojvodina kávéházban jelenjenek meg.

A kereskedő ifjak egyesületét alapítanak. A becskerekai szerb kereskedőifjak egyesületét alapítanak. Az alakuló gyűlés február 4-én lesz a Beograd-kávéházban.

Pászka-rendelés. A velikibecskekerekiz. hitközség felhívja a helybeli és vidéki tagjait, hogy pászkasztükségeiket minél előbb jelentsék be a titkári hivatalban. Együttal kéri a tagokat, hogy a megrendelt mennyiséget szíveskedjenek megfizetni; a pászka ára kilogrammonként 10 dinár, a liszté és dararé kilogrammonként 17 és fél dinár.

A földmives-part gyűlése. A földmives párt tegnap délután Velika Kikindán gyűlést tartott, amelyen különféle ellentétek folytán szakadásra került a sor. A földmives-párt egyik frakciójának vezetője Koszity Mirko szuboticei egyetemi tanár, a másiké pedig Glavacski Cseada.

A tűzoltók bálja. Csütörtökön zajlott le a tűzoltó-testület bálja, mely a várakozásokhoz híven igen jól sikerült. A termet zsufolásig megtöltötte a közönség. A flatalság a tűzoltó-testület fuvós- és a Nákity-féle cigányzenekar muzsikája mellett kiváló-virradatig roppta a táncot. Éjfélkor szépségverseny volt. A legtöbb lapot Weibl Mariska, Gombár Magda és Szabasztján Gizi adta el. A legtöbb lapot pedig Szabasztján Gizi, Weibl Mariska és Konrad Stefi kapta. Valamennyi nyertes szép ajándéktárgyat kapott a rendezőség-től. Külön meg kell emlékeznünk a terem pompás díszítéséről, amely Gomilkovics József ügyességét és jóízűségét dicséri.

A szerb olvasókör közgyűlése. A becskerekai szerb csitaonica (olvasókör) vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendezési közgyűlését saját helyiségében.

Pasteur-ünnepély Becskereken. A megyeháza dísztermében tegnap este fényes közönség előtt folyt le a francia jugoszláv klub Pasteur-ünnepélye. Perity Sándor elnök nyitotta meg az ünnepélyt és rövidesen megemlékezett a száz éves Pasteurról. Utána dr. Salgó Imre közkórházi orvos francia nyelven méltatta Pasteur érdemeit. Találmányaira áttérve, ismerteti hogyan fedezte fel a rothadás, az erjedés baktériumát, az erjedésre hajlamos folyadékok, tej, bor, sör és ecet erjedésének meg-

gátlását, amelyet nevéreől pasteurizálásnak neveztek el. A lépfenebacilusok pusztítási módszerével nagy utat ért el az állatgyógyászatban. Felfedezte a Délfranciaországban dúló selyemhernyóvész óvszerét, amellyel milliókat mentett meg Franciaországnak. Végül élete legnagyobb találmányát fejtette meg dr. Salgó — a veszettség elleneserumának feltalálását, amellyel hosszas kísérletezés és tanulmányozás után ajándékozta meg az iránta örökké halás emberiséget.

Uj belügyminiszteri államtitkár. Beogradból jelenti tudósítónk: Trifunovity Rankot a király belügyminiszteri segédnek nevezte ki.

Megpróbálta már irógépét javításra Vadon Józsefnek átadni?

A nyomor számlájára... Prodanov Velyko 50 éves botosi lakos tegnap este lakásán felakasztotta magát. Mire fia észrevette a tettet, a földműves már halott volt. Prodanov az elviselhetetlenné vált nyomor miatt vált meg az életétől.

A Popova—Karakas-hangverseny február 6-ikán, kedden este fél kilenc órai kezdettel lesz a Kaszinó nagytermében. A jegyek nagyrészt elővételben elkelték, a még meglévő jegyek kaphatók a Dojkovity-féle könyvkereskedésben és a fétéri orosz buffetben.

Sjedinjene Krečane D. D. Zagreb. Bogovičeva-ut. 3. Modern műszerek Očuran és Novimarofban. Havi termelés 150 vagon elsőrendű darabmész.

Megpróbálta már irógépét javításra Vadon Józsefnek átadni?

Gyengeség? Rossz alvás? Idegesség? Munkakedvetlenség? Gyakran keresik fel különféle fájdalmaik? Ilyen rossz napokban igazi jó barát a Feller-féle Elsáfluid. Lemosásoknál és borogatásoknál jó szolgálatokat tesz, ugyancsak mint száj-, fog- és bőrápolószer is. Erősebb, kiadósabb és hatékonyabb mint a sósborszesz. Csomagolással és portóval együtt 3 duplaüveg vagy 1 speciális üveg 24 dinár, 36 duplaüveg vagy 12 speciális üveg 208 dinár és 5% felár. Szétküldi: Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Donja, Centrale 202. sz. Hrvatska.

Atutalásokat és csekk kifizetéseket a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközölt Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szállásépület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.**

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefon: szám 329.

Tavaszi modellkalapok

Érkeztek! — Estélyi, crepdechín-, szövetrohák, Jumperek, legújabb divatnak, nagy választékban. Alakítást jutányos árban vállal **ASZLÁNYI JULIA** kalap- és nődivattermő Veliki Becskerek, Nemanjina (Jenő herceg) utca 7. Tunner-ház.

Reiner Lajos fakereskedő Novisad

Laze Kostica (Széchenyi) utca 3. szám
Telefon: Iroda 188. Sürgőnyel: „Foresta“

Nagy raktár mindenféle épületfa és deszka, anyag nagy készlet. prima fichta asztalosdeszka minden méretben.

Fatelepek a Strand mellett.
Telefon: Teleg 291.

A Bánság egészségügyi helyzete.

Tíz spanyolbetegséget jelentettek be. — A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, febr. 3.

Megírta a „Torontál”, hogy a pancsevői egészségügyi kirendeltséget az egészségügyi miniszterium takarékosági szempontból megszüntette, illetve beolvastotta a becskeréki hivatalba. A becskeréki kirendeltség ezzel a rendelettel egész Bánság egészségügyi fóruma lett s mint ilyen ezentúl Torontál Temes megye minden részéről kapja a legpontosabb jelentéseket a bejelentési kötelezettség alá tartozó járványos betegségekről. Így hétről-hétre áttekinthető statisztikát állíthat össze a megye egészségügyi helyzetéről, amivel lényegesen kevesebb munkát ad az általános övönitzkedések foganatosításánál.

A pancsevői kirendeltség likvidációs munkálatai teljesen befejeződtek. Irattárát áthozták Becskerekre, ahol a múlt hét péntekje óta már a megnagyobbodott apparátus szelint dolgoznak. Az első jelentések pontos időben befutottak, úgy, hogy tegnap már áttekinthető képet nyérhettek az első hét adatai alapján az egészségügyi helyzetről.

Az első kimutatás a január 26-iki és február második közötti időben negyvenhat új vörheny esetet említi, ebből tizenkilenc esik a kovacsicai járásra. Nagyobb számú megbetegedések történtek még Pancsevőn és Belaczkván. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy vidékről is spanyol esetet is jelentettek be. A tifusz és a többi járványos betegségek szörványosan fordulnak elő

Gunszt Bertalan.

A napokban a lapok néhány rövid hírből könyvelték el, hogy „Gunszt Bertalan, az Általános Magnezit Részvénytársaság elnöke, Kossuth Lajos volt titkára Pozsonyban 63 éves korában elhunyt”.

Nagy sikerekben és fordultos élményekben gazdag életműve ért véget a kiváló férfi halálával. Kora ifjúságában Helfy Ignác ajánlatára titkára lett Kossuth Lajosnak, aki mindhaláláig bizalommal és szeretettel volt a nagytehetségű szentesi fiú iránt. Olaszországból visszatérve, publicisztikai és közgazdasági működést fejtett ki. Azután Londonba ment, ahol a Reuter-ügynökség parlamenti tudósítója volt. Néhány év múlva ismét visszatért Magyarországra, ahol áldásos közgazdasági működést fejtett ki. Őt kultúrnyelven irt és beszélt tökéletesen. Európa és Amerika minden államában voltak meghitt barátai és előkelő üzletfelei, tizenegyszer szelte át az Óceánt, hogy amerikai tőkét hozzon Magyarországra. Feljegyzései és elbeszélései a Kossuth-család intim életéről fontos adalékok lesznek a történetírónak. Mindvégig meleg barátság fűzte a két Kossuth-fiúhoz és utolsó tervei is Kossuth Lajos Tódor milanoi hagyatékának szoltak.

— Mi lesz Kossuth Lajos Tódorral?! — töprengett aggodalmasan, amikor Olaszország beavatkozott a háborúba. Addig nem nyugodott, amíg Svájcban keresztül hirt nem kapott távoli barátjától. Kossuth Lajos Tódor csak ennyit üzent: „Nagyon szomorú vagyok!”

Akkor terjedt el Budapesten az a hazug hír, hogy az ellenséges olasz kormány javaslatára az olasz király Kossuth L. Tódort a montsai királyi kastély major domusává nevezte ki. Gunszt ekkor Svájcba utazott, hogy semleges területen találkozhassék Kossuth Lajos fiával. Kossuth Lajos Tódor azonban a találkozóhoz nem jelent meg és egy üzenetben esdekelve kérte Gunsztot, hogy ne küldjenek neki Magyarországról semmit, mivel irtóztató helyzetben csak újabb félreértéseknek tennék ki őt.

A béke megkötése után Gunszt Milanoba utazott, hogy megtudja, milyen körülmények között halt meg az utolsó Kossuth és hogy mi történt hagyatékával? Utja eredményéről írta, ahogy csak igazi férfi tud írni, mondotta el egyszer a következőket a sorok írójának:

Kossuth Lajos Tódor egy rövid utazás kivételével az egész háborút Milanóban töltötte. Annak ellenére, hogy megkapta nemcsak az egyszerű, hanem a nagy olasz állampolgárságot, ami azt jelenti, hogy az olasz parlament szavazással vette őt fel az olasz közösségbe, ki volt téve a gyanúsító rosszakaratnak. Kossuth Lajos Tódor mindenkitől visszavonult, klubjába se járt, igazgatósági tagságait is törölték, alig ment sétálni, eladta értéktárgyait, nyomorgott, de mindvégig megmaradt a Hotel Milanóban lévő szobáskájában. Szívbetegsége egyre jobban győrtörte és amikor egyszer Milano utcáin magyar hadifoglyokat látott, rohamot kapott, elájult az utcán és úgy kellett lakására szállítani.

Mikor betegsége végzetesre fordult, már alig volt mit eladnia. Amikor meghalt, nem akadt jóbarát, aki eltemette volna. Kossuth Lajos Tódort tömegsírba temették el.

— Nagynehezen megtaláltam a tömegsír, ahol pihent, de nem nyugszom mindaddig, amíg haza nem hoztatjuk hült tetemeit, hogy apja mellett találja meg helyét. Kossuth Lajos Tódor hagyatéka, az irományokkal teli bőrönd és atyjának arcképe zálog gyanánt maradt egy milanoi ügyvéd kezében, akitől halála előtt Kossuth Lajos Tódor köl-

csönt kapott. Ezt is vissza kell szerezni, mivel Kossuth Lajos Tódor irásai között fontos történelmi okmányok is vannak.

És itt elmondta Gunszt, hogy Kossuth Ferenc, mint miniszter, minden egyes audiencia után dialogus formájában megírta a Ferenc Józseffel való beszélgetést öccse számára. Kossuth Ferenc, amikor először jelent meg a wieni Burgban, nem volt valami nagy véleménnyel Ferenc Józsefről és annak uralkodói képességéről. Fölöttébb érdekelt, hogy a 28. levélben, amely az audienciák sorozatát mindig friss benyomások alatt megörökítik, Kossuth Ferenc mindig kedvezőbb és kedvezőbb véleménnyel van Ferenc Józsefről. A levelekből kitűnik, hogy Ferenc József bizonyos alapvető kérdésekben meg tudta győzni Kossuth Lajos idősebbik fiát.

Gunszt sokat foglalkozott azzal a tervvel, hogy ezt a hagyatékot — Milanoba utazva — személyesen visszaszerezze. Tanácskozott is egyszer Apponyi Alberttel, akinél teljes megértésre talált. Majd üzent Sztéryni József bárónak, a Kossuth-család egykori hívének, látogassa meg őt ebben az ügyben betegágyánál. Sztéryni nem jött el és a csalódtól Gunszt Berlatán keserűen jegyezte meg:

— Bezzeg fürgébb volt ez a Sztéryni, mikor az élő Kossuthról volt szó.

A pozsonyi temető csendes halottjának abba maradt tervét bizonyára meg fogja most valósítani a magyar nép egységes és nemes gesztusa. Mihelyst a viszonyok javulni fognak, a nagy és nemes ember gyermekei — apjuk utolsó kívánságához híven — Pozsonyból Budapestre szállítják Gunszt Bertalan hamvait, mivel Kossuth Lajos hű titkára egy temetőben akar nyugodni a legnagyobb magyar száműzöttel.

Meghívó.

A Torontál-Temesmegyei községi jegyzők és segédjegyzők egyesülete

rendkívüli közgyűlést

tart február hó 8-án délelőtt 10 órakor a megyeház nagytermében.

Tárgysorozat:

1. A jegyzők és községi alkalmazottak drágasági pótlékának rendezése.

2. A jegyzők és segédjegyzők felmentésének és áthelyezése iránti tiltakozás.

Vel. Bečkerek, 1923. febr. 3.

Fiz elnökség.

BERSON
GUMMISAROK és
GUMMITALP
okosabb és tartósabb mint bőri Legjobban
év nedvesség és hideg ellen!

Fogtechnikus

Állást keres jó külföldi bizonyítványokkal.

194
Ajánlatok a kiadóra kértnek.

Borajánlat!

Mérsékelt áron eladó 100 hektó saját-
termésű 1922 évi Rizling és 100 hektó
asztali bor. Mintával szívesen szolgál
özy Heim Lászlóné, Mokrin.

Keresek

egy 2-3 szobából, konyhából és élés-
kamrából álló lakást. — Jó díjazás.

Ajánlatok küldendők
Milan Slankamenac borbélynak,
Kralja Petra trg. 177

Felhívás!

Spitzer és Fochler fűszer
és vegyesáru kereskedését
Veliki Beeskereken megvet-
tük. Felhívjuk hitelezőit, hogy
követeléseiket 8 napon belül
dr. Borsodi Lajos velikibe-
skereki ügyvédnél jelentsék be,
mert a későbbi bejelentések
nem vétetnek figyelembe.

László és Levaic.

**Ügyes cipészsegéd és
elárusítóleány,**

kik a szerb
nyelvet tökéletesen bírják, azonnal
felvétetnek Herzfeld Vilmos „Turul”
cipőkereskedésében. 190

Eladó

három alig használt gyapju
selyempaplan. Bővebbet
Piking ügynöknél. 193

Bérbeadom

2 holdas szőlőkertemet gyümölcsfákkal,
lakóházzal és melléképületekkel.

(Borpince és borprés)

Tudakozódni lehet a tulajdonosnál:
Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 2827. sz.

**Azonnali beköltözésre kiadó egy
butorozott szoba**

a város központjában.

183

Cím a kiadóhivatalban.

**Bankhivatalnok
butorozott szobát keres**

Ajánlatokat „Jól fizet” jeligére
kér e lap kiadóhivatalába. 186

Eladó ház.

Az Aleksandrova (Fő) utcában levő
egyik sarokház, 5 szobából és mellék-
épületekből álló lakással és nyolc
üzlethelyiséggel, eladó s vétel esetén
a lakás azonnal átvehető. Bővebbet
Piking ügynöknél 192

**Egy-
fehér gyermekágy** sárgaréz-
zöld és egy

polit-
rozott **váságy** sodronybetéttel
együtt jó karban

szabad kézből eladó! - Megtekinthető
Nemanjina (Jenőherceg) u. 14. Molnárnál.

Kovácsszerszám

eladó, esetleg műhely lakással együtt
átvehető.

83

Bővebbet Tomasováci u. 1018 sz.

**Különféle
butorok eladók**

az Olajgyár mesterházában.

Irodakisasszonyt,

ki a szerb, magyar és német
nyelvből jártas, azonnali belé-
pésre keres 179

M. Jovanović, fűszer és rövidáru
nagykereskedés.

Jó nevelőnő,

aki a német, esetleg a szerb
nyelvet is bírja, egy 8 éves
fiú mellé kerestetik. Jó fizetés
és jó bánásmód. Ajánlatok
Bíró Károly dr. Senta címre
kéretnek. 173

Ébéd-vacsora 15 dinár

kenyérrel együtt 119

ha a Huszár-féle „Kotárka”-
vendéglő és étteremben egy
hétre előfizet.

Parfumerie Eau de Cologne
Parfume
Poudre
Creme

engros
eladás
Novisad
Jermenska u. 3.
Kapható
mindenütt

167

„Berceuse.”

Építési szezonra ajánlok beremendi kőből, fával égetett

**I^a fehér darabos meszet,
ugy cementet, mint I^a kátrányt is**

Megrendelések már most felvétetnek

Spitzer Károlynál

a velikibeeskereki mészegetőben, vagy Pasityeva (Toma-
sováci) utca 20. szám alatt. 164

Címre ügyeljen!

Címre ügyeljen!

„TARIFE”

KÖZLEKEDÉSI ÉS VÁMVISSZATÉRÍTÉSI IRODA

R. Tomić, Beograd.

Felvilágosítással szolgál minden vasuti, hajózási és vámügyben és költség-
vetést ad szállítási és vámügyekben.

Felülvizsgálja a vasuti és hajózási fuvarleveleket és vámdeklarációkat és a
tuljizásokat visszateríti.

Reklamál ki nem szolgáltatott szállítmányokat vasuti, hajózási és vámhivatalok-
nál és a már megtörtént sürgéseket peres uton behajtja.

Intervenálást vállal vasut- és vámügyekben illetékes hatóságoknál Beogradban.

A vállalat a legkitünőbb és elsőrangú szakemberekkel rendelkezik és az el-
vállalt ügyeket a legpontosabban és a legelőnyösebb díjszabás mellett intézi el.

Nagyobb összegű visszatérítésre előleget folyósít 105

Veliki Beeskereken **Lévay Nánor** Petrogradska
képviselője: (Melencei) utca 35.

**Csemege- és fűszerkeres-
kedés eladó.**

Vel Beeskereken az
Aleksandrova (Fő) u.
21. számú házban
levő csemege- és
fűszerkereskedés 6 évi bérszerződéssel
együtt eladó. Bővebb felvilágosítás kap-
ható a Torontali Agrárbank Rt.-nél

**Finoman őrölt
kőszó**

vagon- és kisebb tételekben azonnali
szállításra a legolcsóbban kapható.

GAUSZ JÁNOS
sómalom, Novi Sad, Futoški put 66. sz.
Telefonsz. 8. 31 Telefonsz. 8.

Eladó ház!

nagy udvarral és kerttel, gazdál-
kodók részére alkalmas. Lenau
utca 35/55. Bővebb felvilágosítást
nyújt a Debeljacsa Cukorkagyár.

Révai Adolf Subotica,

Terezijina ulica I. Telefon 551.

Ajánl vagon-tételekben mielőbbi
szállításra elsőrendű meszet,
beocsini portlandcementet és szá-
raz, vellazott faszenet. 29

**Városi jódos
gyógyfürdő**

Novi Sad 1710

Pansio rendszer. — Kitűnő ellátás és
szobák — Iszapkezelések, sósfürdők,
hydrotherapia, Röntgen-laboratórium,
kvarclámpa, diatherma és villamos
kezelések. Állandó fürdőorvos.

Nyitva egész évben. Téli kúra.

Eladó

Veliki Beeskereken az Aleksandrova
ulica (Fő-utca) 621. sz és Pupinova
ulica (Árpád-utca) 8 számú ház. A
fő utcai oldalon 6 üzlethelyiség van.
A legnagyobbban a jelenlegi tulajdonos
egy virágzó csemege- és fűszerkeres-
kedést tart fenn. A Pupinova-utca
2 lakás nyílik. A ház a csemege-
üzlettel együtt is eladó — Bővebb
felvilágosítást nyújt Juliusz ügynök.

Eladó

Veliki Beeskereken a Heiner mann-
szanatóriummal szembeni saroktelek.
Bővebbet Juliusz ügynök

Eladó

Veliki Beeskereken a cukorgyárral
szemben, az Ecskai-ut és a Béga
folyó között fekvő 7 hold szőlő. —
Bővebbet Juliusz ügynök. 1913

**Lámpaüveg
és táblaüveg**

legjobb minőségű cseh áru, nagy-
mennyiségben, vagononként is
kapható 42

Ivanitza Ferdinánd Károly
üveg-, porcellán-, tükör- és lámpa-
kereskedésében

Veliki Beeskerek, Aleksandrova (Fő) utca.